

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zemková Daniela.

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje

Mluvené projevy

Nejdříve se podíváme na tyto

2 mluvené projevy

(autorská videa umístěná na serveru You Tube)

- Pro jakou příležitost projevy vznikly?
- Komu jsou určeny?
- Srovnejte oba projevy z hlediska verbálního i neverbálního. Zaměřte se na připravenost projevu i jeho jazykovou správnost.

Mluvený projev - teorie

Základní rozdělení:

oficiální – vysoký styl (spis.jazyk, patos, knižní výrazy, zdvořilost)

neoficiální – hovorovost, emoce, nespisovnost, příklady ze života

Forma: připravená, polopřipravená, nepřipravená

Typické znaky:

monolog a dialogizovaný monolog, neopakovatelnost, přímý kontakt s posluchači, určen pro větší skupinu posluchačů

Požadavky: jasný, srozumitelný, přiměřený situaci a publiku, názorný, zajímavý projev

Funkce: **informační** (přednáška, referát, diskuse, polemika)
přesvědčovací (sdílet názor řečníka, zapůsobit -
agitační, propagační funkce)

Typy projevů:

politické

soudní (řeč žalobce, obhájce)

odborné (přednáška, referát, diskuse, polemika)

náboženské (kázání)

příležitostné — jsou kratší, méně formální, pro menší skupinu lidí
(slavnostní, smuteční, uvítací, přípitky)

Kompozice

úvod – oslovení publika, lichotky, úcta
téma projevu + hlavní myšlenka
informace o členění projevu

stat' – rozvedení tématu, vysvětlování
obhajoba, argumentace (fakta, číselné údaje, citáty)
polemika s opačným názorem

závěr – shrnutí argumentace
efektní pointa
apelace na posluchače – s cílem přesvědčit je
rozloučení a poděkování publiku

Jazykové prostředky:

základem spisovná neutrální čeština

Ustálená forma:

kontakt s posluchačem (oslovování, apelování...) - VY, MY

ustálená spojení (Sešli jsme se tu, abychom... Na závěr mi dovolte...)

Oživení projevu:

příklady, vyprávění ze života, citáty

obrazná pojmenování, kulturní **frazémy** (rčení, přísloví, přirovnání)

expresiva, zvolání, **citoslovce**

hodnoticí výrazy

gradace, **kontrast**

hra se slovy, hromadění synonym, antonyma

NVČ

výčty

opakování slov, větný paralelismus

větná inverze

řečnické otázky

větné ekvivalenty, vsuvky

Mimojazykové prostředky: mimika, gesta, oblečení, výška a tón hlasu, rychlost přednesu

Jana Hoffmannová, Jaroslava Ježková, Jana
Vaňková: Komunikace a sloh. Fraus 2009
pozadí vytvořeno autorkou